

Staat van het Nederlands 2025

Staat van het Nederlands 2025

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	7
2. Methodologische verantwoording	11
3. Resultaten	13
3.1 Taal van huis uit	13
3.2 Taal in sociale situaties	15
3.3 Taal en werk	17
3.4 Taal in cultuur en media	21
3.5 Opvattingen over taal	24
4. Conclusies en beleidsimplicaties	27
Bijlage 1. Verdeling van respondenten steekproef	28
Bijlage 2. Aantallen respondenten per antwoord of antwoordgroep	30

Samenvatting

Wie spreekt wanneer Nederlands? Dat is de centrale onderzoeksvraag van Staat van het Nederlands. Met dit monitoronderzoek brengt de Taalunie sinds 2015 de taalkeuzes van inwoners van Nederland, Vlaanderen en Suriname in kaart. Ze doet dat in een aantal domeinen, waaronder sociale situaties, op het werk en in cultuur. De resultaten van dit onderzoek informeren het beleid van de Taalunie en bieden waardevolle inzichten voor partners en overheden. Voor deze vierde editie van het onderzoek beantwoordde een representatieve steekproef van 1500 deelnemers uit Nederland en 2000 uit Vlaanderen vragen over hun taalgebruik en houding ten opzichte van de Nederlandse taal.

De resultaten van de vierde editie van Staat van het Nederlands laten een overweldigende voorkeur voor het Nederlands zien in alle bevraagde situaties. Het is de taal die veruit de meeste mensen van huis uit mee hebben gekregen, die mensen in al hun sociale interacties verreweg het meest gebruiken, die domineert op de werkvloer en waarin vrijwel alle vormen van cultuur worden beleefd. Het is een taal die de meeste mensen mooi vinden, en waarvan vrijwel iedereen het belangrijk vindt dat kinderen van Nederland en Vlaanderen haar goed spreken. De resultaten tonen eens te meer hoe het Nederlands nog altijd de vanzelfsprekende taalkeuze is binnen alle situaties in het Nederlandse taalgebied. Opvallend is dat de antwoorden van de enquête op veel punten vergelijkbare patronen toonde in Nederland en Vlaanderen. De Taalunie ziet dit als een bevestiging van het belang van taalbeleid voor het hele Nederlandse taalgebied en haar eigen rol hierin.

Een punt van aandacht is wel de ogenschijnlijk teruglopende cijfers op een aantal gebieden afgezet tegen de leeftijd van de respondenten, bijvoorbeeld wat betreft status en het lezen van boeken. Het is op dit moment onduidelijk of hier sprake is van daadwerkelijke afname, of van een stabiel patroon gekoppeld aan leeftijd. De Taalunie neemt deze cijfers hoe dan ook serieus, en zet in op meer onderzoek, het verhogen van de status van het Nederlands, en investeringen in jongerenbeleid.

Voorafgaand aan deze editie voerden de Taalunie en het onderzoeksteam een professionaliseringsslag uit, in overleg met het Centraal Bureau voor de Statistiek (Nederland). Naar aanleiding daarvan werd een aantal methodologische verbeteringen doorgevoerd, onder andere op het gebied van deelnemers, periodisering, vragenlijst en antwoordmogelijkheden. De Taalunie is tevreden met de vernieuwde aanpak, en gaat de komende tijd verder met het verfijnen van de methode en het interpreteren van de uitkomsten. Hiervoor is een onderzoekstraject opgestart, waarbinnen gerenommeerde wetenschappers uit Nederland en Vlaanderen aanvullend onderzoek zullen doen op verschillende thema's. De Taalunie hoopt de resultaten hiervan in de loop van 2026 te ontsluiten. Ook wordt in 2026 de Staat van het Nederlands voor Suriname uitgevoerd, zodra de uitvoering van de Negende Algemene Volks- en Woningtelling is afgerond.

1. Inleiding

Robuust Nederlands

De Nederlandse taal staat met 25 miljoen eerste- en 5 miljoen tweedetaalsprekers in de top veertig van meest gesproken talen ter wereld. Ze is de twaalfde taal op het internet, en heeft de op vijf na grootste Wikipedia.¹ Qua aantal websites en bezoekers daarvan scoort het Nederlands vergelijkbaar met veel grotere talen als Duits, Spaans en Japans.² Buiten het Nederlandse taalgebied³ volgen wereldwijd rond de 16.000 studenten een opleiding Nederlands in het hoger onderwijs, op meer dan 135 plaatsen.⁴ Ook zijn er tienduizenden mensen die Nederlands leren in privaat of volwassenonderwijs, en honderdduizenden die Nederlandse les volgen in het secundair onderwijs.⁵ Binnen het taalgebied noemden Nederlanders in onderzoek uit 2019 de Nederlandse taal als het meest typerend voor Nederland.⁶ Wanneer we het Nederlands binnen het taalgebied langs de meetlat van de UNESCO-index van taalvitaliteit leggen, dan scoort het op vrijwel alle belangrijke indicatoren, zoals wetgeving, rechtsspraak, politiek en nieuws, heel erg hoog.⁷

De positie van het Nederlands

Het moge duidelijk zijn: er zijn veel signalen op macroniveau die de robuustheid van het Nederlands tonen. Op dit moment is er daarom geen enkele reden om te twifelen aan de positie van de taal in het internationale landschap tussen andere talen. Toch hebben een aantal ontwikkelingen op termijn mogelijk wél invloed op de plaats die de Nederlandse taal inneemt in het Nederlands taalgebied. Zo speelt de Engelse taal in verschillende domeinen van de samenleving een belangrijke rol. Met name in het hoger onderwijs is deze invloed groot. Zowel in Nederland als Vlaanderen groeit het aantal Engelstalige opleidingen en het aantal studenten van die opleidingen.^{8,9} Daarnaast heeft Engels als lingua franca van internationale cultuur en wetenschap invloed op vrijwel iedere andere taal, waaronder het Nederlands. Ook van belang voor de Nederlandse en Vlaamse samenlevingen en het Nederlands zijn de migratiebewegingen naar deze gebieden.¹⁰

1. https://ivdnt.org/wp-content/uploads/2022/03/ELE_Language_Report_Dutch_2022.pdf
2. <https://w3techs.com/technologies/details/cl-nl->
3. Het Nederlands taalgebied omvat de landen en gebieden waar Nederlands een officiële taal is, te weten Nederland, Vlaanderen, Caribisch Nederland, Suriname, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten.
4. <https://www.de-lage-landen.com/article/ivn-voorzitter-wim-vandenbussche/>
5. <https://taalunie.org/actueel/578/comite-van-ministers-bekrachtigt-meerjarenbeleidsplan-2025-2029>
6. https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/monitors/2019/06/26/denkend-aan-nederland/Magazine_SCR-2019_web.pdf
7. <https://ich.unesco.org/doc/src/00120-EN.pdf>
8. <https://keuzegids.nl/internationalisering-in-het-wo-neemt-verder-toe/>
9. <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1763722/verslag/1768361>
10. <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2024/06/01/factsheet-hoe-divers-is-de-nederlandse-samenleving>

Een interessante ontwikkeling is ook de toename aan officieel erkende talen in Nederland de afgelopen jaren. Sinds 2021 is daar Nederlandse Gebarentaal erkend,¹¹ en sinds 2024 is Papiaments een officiële taal op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. Deze nieuw erkende talen komen boven op de erkende regionale talen Limburgs en Nedersaksisch, het Engels in Caribisch Nederland, het Fries als officiële taal in Friesland, en Jiddisch en Sinti-Romanes als niet-regiogebonden talen.¹² Of en zo ja wat voor effecten deze erkenningen op het Nederlands zullen hebben, is nog niet duidelijk.

De insteek van Staat van het Nederlands

Al deze gegevens en ontwikkelingen beïnvloeden mogelijk op termijn de status en het gebruik van de Nederlandse taal. Voor de Taalunie waren deze ontwikkelingen reden om in 2015 het monitoronderzoek Staat van het Nederlands te initiëren. Samen met het Meertens Instituut (Nederland), de Universiteit Gent (Vlaanderen) en vanaf 2019 het Instituut voor de Opleiding van Leraren (Suriname) als academische partners bracht de Taalunie de taalkeuze van inwoners van Nederland, Vlaanderen, Brussel en Suriname in kaart in 2017, 2019 en 2021. De centrale onderzoeksvraag hierbij is: *wie gebruikt wanneer Nederlands? We splitsen deze vraag uit naar verschillende domeinen. Wat spreken inwoners in sociale contacten en op de werkvloer, in welke talen beleven zij cultuur? Wat vinden zij van het Nederlands? De antwoorden op deze vragen zorgen ervoor dat we de vinger aan de pols kunnen houden, en zo kunnen nagaan hoe vitaal het Nederlands is en blijft. De resultaten van het onderzoek voeden het beleid van de Taalunie.*

Nieuwe opzet

De Taalunie heeft de Staat van het Nederlands drie keer uitgevoerd: in 2017, 2019 en 2021. Voor deze vierde editie van Staat van het Nederlands zijn een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd. Dat gebeurde na een evaluatie met het vernieuwde onderzoeksteam en na gesprekken met het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Op basis hiervan besloten we gebruik te maken van gestratificeerde deelnemerspanels, die een zo representatief mogelijke weerspiegeling van de samenleving waarborgen. In Vlaanderen maakten we gebruik van een panel van IPSOS, in Nederland gebruikten we data van het LISS (Longitudinal Internet studies for the Social Sciences) panel, verzameld door Centerdata (Tilburg University, Nederland). Ook werden de vragenlijst en antwoordmogelijkheden ingekort en aangepast, zodat deze beter aansloten bij beleidsrelevante thema's én op de uiteindelijke doelstelling van het onderzoek: het in kaart brengen van de vitaliteit van de Nederlandse taal.

Dit rapport bevat geen resultaten voor Suriname. Op het moment dat de data voor dit onderzoek werden verzameld, werkte het Surinaamse Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) namelijk nog met data van de laatste census uit 2012. Deze data gaven, aldus het ABS, geen goed beeld meer van de bevolkings-samenstelling. Het ABS trok dan ook geen steekproeven meer. In de loop van 2025 worden de resultaten van de Negende Algemene Volks- en Woningtelling verwacht. Zodra die beschikbaar worden gesteld voor onderzoekers zal ook de Staat van het Nederlands voor Suriname worden uitgevoerd.

11. In Vlaanderen is Vlaamse Gebarentaal sinds 2006 erkend, zie <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur/vlaamse-gebarentaal/vgt-een-erkende-taal>

12. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/vraag-en-antwoord/erkende-talen-nederland>

Er is ten slotte besloten binnen de Staat van het Nederlands geen onderzoek meer te doen naar de taalsituatie in Brussel. De vijfjaarlijks uitgevoerde BRIO Taalbarometer biedt namelijk al een grondig inzicht in de taalkeuze van inwoners van Brussel.¹³ Deze data bestudeert de Taalunie dan ook nauwgezet. Meer over de veranderde opzet is te vinden in de volgende paragraaf 'Methodologische verantwoording'.

Deze editie en verder

De Staat van het Nederlands is bedoeld als longitudinaal monitoronderzoek. Door ontwikkelingen in taalkeuze over een langere periode in kaart te brengen, kunnen we zien in welke richting taalkeuze zich beweegt. Wanneer er in een domein een afname van het Nederlands zou worden geobserveerd, dan kan de Taalunie als taalbeleidsorganisatie tijdig reageren. Idealiter worden daarvoor de resultaten van deze vierde editie van Staat van het Nederlands vergeleken met die van de drie eerdere edities. Vanwege de veranderingen in de opzet voor de huidige heeft de Taalunie een opdracht uitgezet aan prof. dr. Hans Schmeets (Maastricht University) en em. prof. dr. Roeland van Hout (Radboud Universiteit) om de resultaten van alle vier de edities van Staat van het Nederlands op een methodologisch verantwoorde manier te vergelijken. Aan de hand daarvan kunnen zij in algemene zin uitspraken doen over de ontwikkeling van het Nederlands in de eenentwintigste eeuw. Deze worden verwacht in 2026. Ook zullen de cijfers van deze editie nog verder verbeterd worden door een weging toe te passen.¹⁴ Wanneer de weging is uitgevoerd, zullen de ruwe data beschikbaar worden gemaakt.

De Taalunie heeft ook wetenschappelijk onderzoek geïnitieerd op drie belangrijke beleidsterreinen: taal en cultuur, taal en werk, en de status en positie van het Nederlands. Gerenommeerde wetenschappers in Vlaanderen en Nederland nemen onze data als uitgangspunt voor nieuw onderzoek. Wanneer dit is afgerond, ontsluit de Taalunie het voor een groot publiek, door middel van een serie populairwetenschappelijke artikelen en een reeks webinars voor beleidsmakers in het Nederlands taalgebied.

Leeswijzer

Na een methodologische verantwoording (§2) behandelt dit rapport in vijf hoofdstukken de thema's die in de vragenlijst voorkwamen: de taal die deelnemers van huis uit meekregen (§3.1), taal in sociale interactie (§3.2), taal en werk (§3.3), taal in cultuur en media (§3.4), en opvattingen over taal (§3.5). In ieder hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van de enquête behandeld, al dan niet met aandacht voor relevante bevindingen van andere partijen. Het rapport besluit met algemene conclusies en beleidsimplicaties (§4).

13. <https://www.briobrusseel.be/node/19094>

14. Een pilot, waarbij we een weging toepasten op de resultaten van een viertal vragen voor Vlaanderen, toonde een maximaal verschil van 0,45 procentpunt. Op basis hiervan verwachten we dat, hoewel de uiteindelijke cijfers dus licht kunnen afwijken, de interpretaties en conclusies die we hier trekken zullen blijven staan.

2. Methodologische verantwoording

De Taalunie voert Staat van het Nederlands uit met partners in drie landen: het Meertens Instituut in Nederland, de Universiteit Gent in Vlaanderen, beiden sinds 2015, en het Instituut voor de Opleiding van Leraren in Suriname, sinds 2019. Ook voor deze editie leverden deze organisaties ons onderzoeksteam. Dit team bestond uit prof. dr. Jos Swanenberg (Meertens Instituut), prof. dr. Anne-Sophie Ghyselen (Universiteit Gent), dr. Stef Grondelaers (Meertens Instituut) en Usha Balesar MSc (Instituut voor de Opleiding van Leraren). Daarnaast werd medewerking verleend door prof. em. dr. Roeland van Hout (Radboud Universiteit), dr. Wilbert Heeringa (Fryske Akademy) en dr. Joske Piepers (voorheen Taalunie, nu CITO). Penvoerder voor dit rapport was dr. Marten van der Meulen (Taalunie).

Zoals in de inleiding al werd aangestipt, vond in de aanloop naar deze vierde editie van Staat van het Nederlands een evaluatie plaats. Daarnaast ging het onderzoeksteam in gesprek met het Centraal Bureau voor de Statistiek (Nederland). Op basis van deze input werden een aantal methodologische veranderingen doorgevoerd. De periodisering werd aangepast naar vijf jaar, om beter aan te sluiten op andere onderzoeken zoals de BRIO Taalbarometer en de European Language Monitor en omdat dit een interval was dat betekenisvoller is om veranderingen op de langere termijn te bespeuren.

Er werd ook besloten om de bevraging op een andere manier aan te pakken. Tot nu toe werd er gebruik gemaakt van het StaatNed-panel. Hiervoor konden geïnteresseerden zichzelf aanmelden. De zogenaamde *zelfselecterende gelegenhedssteekproef* die dit opleverde vormde echter geen maximaal representatieve afspiegeling

van de samenlevingen van Nederland, Vlaanderen, Brussel en Suriname. In gesprekken met het CBS stelden we vast dat een aselechte steekproef betrouwbaardere gegevens zou opleveren.

Voor de vierde editie van Staat van het Nederlands kozen de Taalunie en het onderzoeksteam ervoor gebruik te maken van panels van marktonderzoeksbureau IPSOS in Vlaanderen en CenterData in Nederland. In Vlaanderen deden 2.000 deelnemers mee, in Nederland 1.500. De deelnemers waren gestratificeerd voor leeftijd, geslacht, en regionale spreiding. Hoewel ze een afspiegeling vormen van de landelijke verdeling op deze punten, zijn de individuele getallen per gekruiste categorie (bijvoorbeeld mannen in de leeftijdscategorie 20-49 in West-Vlaanderen) dusdanig klein dat het statistisch niet verantwoord is ze verder te analyseren. We besteden daarom wel aandacht aan specifieke categorieën (dat wil zeggen leeftijd en regionale verdeling), maar niet aan verdere analyseniveaus. Zie [Bijlage 1](#) voor de verdeling van de deelnemers over de categorieën.

De deelnemers kregen de vragenlijst van Staat van het Nederlands voorgelegd. Die was gestroomlijnd ten opzichte van eerdere edities. Vragen die op te veel detail ingingen, bijvoorbeeld naar taalkeuze in verschillende sociale media, werden verwijderd. Ook werd het aandeel vragen over onderwijs sterk verminderd, omdat voor dat domein de taalkeuzes door andere partijen worden onderzocht.^{15,16,17}

Ten slotte werden er scherpere keuzes gemaakt in de antwoordmogelijkheden van de enquête. Hierin was in de loop der jaren een detailniveau

15. Zie voor Nederland bijvoorbeeld <https://www.universiteitenvannederland.nl/onderwerpen/onderwijs/instructietaal-opleidingen-per-sector-en-universiteit#:~:text=Bacheloropleidingen%20hebben%20vooral%20Nederlands%20als,merendeel%20van%20de%20opleiding%20Nederlandstalig>

16. <https://www.onderwijsraad.nl/documenten/2025/09/04/talige-diversiteit-benutten>

17. <https://www.vlaamstalenplatform.be/new/wp-content/uploads/2023/02/Rapport-definitief.pdf>

gesloten dat, vanwege de uiteindelijk toch beperkte deelnemersaantallen, geen bruikbare data opleverde voor wetenschap of beleid. Voor deze editie is daarom uitgegaan van een indeling gebaseerd op de politieke realiteit rond officieel erkende talen. In Nederland kregen deelnemers de antwoordopties 'Fries', 'een officieel erkende regionale taal of minderheidstaal: Limburgs, Nedersaksisch, Papiaments, Jiddisch en/of Sinti-Romanes', en 'een dialect of streektaal van het Nederlands (bijvoorbeeld Brabants of Zeeuws)'.¹⁸ Deze laatste optie was de enige in Vlaanderen, waar geen streektalen worden erkend. Daarnaast werd een aantal grotere, te verwachten talen aangeboden. In Nederland waren dit Engels, Duits, Frans, Turks, Berber en Arabisch, in Vlaanderen Engels, Duits, Frans, Turks, Berber, Arabisch, Spaans en Italiaans. Deelnemers hadden altijd de optie een andere taal te noemen.

In tegenstelling tot eerdere edities werd voor deze editie van Staat van het Nederlands gebruikgemaakt van discrete intervallen. Respondenten gaven hun antwoorden op een schaal van 0 (Vlaanderen) of 1 (Nederland)¹⁹ tot 100, waarbij 0/1 'nooit' betekende en 100 'altijd'. De antwoorden werden vervolgens voor de analyse ingedeeld in drie categorieën: 0/1 als 'Geen Nederlands', 100 als 'Alleen Nederlands', en alles ertussen als 'Nederlands en een of meerdere andere talen'. Wanneer respondenten aangaven niet altijd Nederlands te gebruiken, dan werd diegene doorgestuurd naar een vraag over de andere gebruikte talen. De deelnemersaantallen verschilden per vraag. In [Bijlage 2](#) staat per vraag/antwoord aangegeven hoeveel respondenten een bepaalde vraag beantwoordden.

18. Sinds 2021 is Nederlandse Gebarentaal in Nederland ook een officieel erkende taal. Omdat Staat van het Nederlands zich richt op gesproken en geschreven Nederlands, werd deze optie in dit overzicht achterwege gelaten.

19. Dit verschil is een gevolg van de verschillende bevraging door CenterData en IPSOS.

3. Resultaten

3.1 Taal van huis uit

Een van de belangrijkste indicatoren voor de vitaliteit van een taal is de mate waarin deze wordt doorgegeven aan volgende generaties. Onze vragenlijst begon daarom met de vraag ‘Welke talen hebt u als kind het eerste geleerd vóór u naar school ging?’. Hierop gaf 70,8% van de Nederlandse en 71,4% van de Vlaamse deelnemers ‘Alleen Nederlands’ als antwoord (zie Tabel 1). Ongeveer 17,5% van de respondenten leerde Nederlands

naast een andere taal; iets meer dan 10% van zowel de Nederlanders als Vlamingen leerde aanvankelijk helemaal geen Nederlands. Gevraagd naar hoe deze laatste groep hun eigen vaardigheid in het Nederlands inschatte, werden hoge cijfers gegeven. Wel gaven Vlamingen significant hogere scores dan Nederlanders: respectievelijk gemiddeld een score van 88,8 tegenover 79,5.²⁰

20. $t(395) = 4,76, p < .0001$

	Nederland (n=1539)	Vlaanderen (n=2000)
Alleen Nederlands	70,8%	71,4%
Nederlands en een of meerdere andere talen	17,5%	17,8%
Geen Nederlands	11,7%	10,9%

Tabel 1. Indeling op percentages voor Nederland en Vlaanderen naar aandeel van het Nederlands als eerste taal vóór begin schooltijd

In Vlaanderen waren er geen grote verschillen op provinciaal niveau tussen de talen die deelnemers leerden voor ze naar school gingen. In Nederland waren er wel stevige verschillen. De provincies zijn grofweg in drieën te verdelen. In Friesland en Limburg lag het percentage deelnemers dat alleen Nederlands gebruikt op respectievelijk 33,9 en 39,3%. In Drenthe en Overijssel lagen de percentages met 59,1 en 61,6% aanzienlijk hoger.²¹ In de andere provincies, ten slotte, lagen de percentages tussen de 72,2 en 81,7%. Het ligt voor de hand om deze percentages te koppelen aan de aanwezigheid van het officieel erkende Fries in Friesland, en de officieel erkende regionale talen Limburgs en Nedersaksisch in Drenthe en Overijssel. Deze cijfers in het algemeen en voor Nederlandse provincies in het bijzonder sluiten bovendien aan bij de resultaten van het CBS-onderzoek over thuistaalgebruik uit 2021.²²

Opleidingsniveau speelt bij onze deelnemers noch in Nederland noch in Vlaanderen een rol in de mate waarin ze Nederlands meekrijgen van huis uit. Leeftijd speelt in Nederland evenmin een rol. In Vlaanderen

echter zijn er aanzienlijke verschillen tussen leeftijdsklassen. Het aandeel 'Geen Nederlands' is in de groep 65+ aanzienlijk hoger dan in de andere leeftijdsklassen. Daar staat tegenover dat het aandeel van deelnemers die Nederlands en een of meerdere andere talen gebruiken in de laagste leeftijdsklasse, van 18 tot 24, juist weer flink hoger is dan in de andere groepen.

De mate van verstedelijking, ten slotte, speelt in Nederland opnieuw geen rol wat betreft de aantallen deelnemers die Nederlands als eerste taal leren. In Vlaanderen speelt dit wel een rol. Op de laagste urbanisatiegraad 'landelijk' is het aandeel 'Alleen Nederlands' 77,6%. Dit daalt geleidelijk naar 65,3% voor de hoogste urbanisatiegraad. In die laatste graad ligt ook het aandeel 'Geen Nederlands' hoger dan op de andere niveaus. Binnen de categorie 'Nederlands en een of meerdere andere talen' viel op dat de vaakst genoemde optie naast Nederlands in zowel Vlaanderen en Nederland op alle niveaus van verstedelijking 'een officieel erkende regionale taal of minderheidstaal' of 'een regionale taal of dialect' was.

21. Ook Zeeland valt in deze tussencategorie met 57,1% deelnemers die 'Alleen Nederlands' aangaven. Het totale aantal deelnemers uit Zeeland is echter zo laag (n=28) dat hier geen conclusies aan kunnen worden verbonden.

22. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2021/talen-en-dialecten-in-nederland?onpage=true>

3.2 Taal in sociale situaties

Taal is in belangrijke mate een sociaal instrument. De interacties tussen mensen en hun meest nauwe relaties zijn daarom van fundamenteel belang voor de status en de toekomst van een taal. Om zicht te krijgen op het gebruik van Nederlands in sociale situaties bevroegen we deelnemers over hun talige interacties met zes typen contacten: partners, broers/zussen, ouders, grootouders, kinderen en vrienden. Daarnaast vroegen we naar het gebruik van Nederlands in drie openbare situaties: met de

huisarts, aan de kassa, en op de markt. Tabel 2 laat allereerst de dominantie van het Nederlands zien. Deelnemers gaven zowel in Nederland als Vlaanderen aan in alle sociale interacties in meer dan 84% van alle gevallen Nederlands te gebruiken. Verder laat Tabel 2 duidelijk zien dat er verschillen zijn tussen de sociale situaties. In formele, afstandelijke situaties (bij de huisarts, aan de kassa en op de markt) liggen de scores in beide landen het hoogst.

	Nederland	Vlaanderen
Partners	88,1	89,0
Broers/zussen	87,6	90,2
Grootouders	85,5	87,6
Ouders	85,6	89,0
Kinderen	84,4	90,4
Vrienden	91,5	89,6
Huisarts	96,0	94,7
Kassa	94,4	93,4
Markt	94,2	92,2

Tabel 2. Gemiddelde scores van gebruik van het Nederlands voor Nederland en Vlaanderen per sociale situatie (0/1 = nooit, 100 = altijd)

De volgende stap is te kijken naar de verhouding tussen mensen die aangeven alleen Nederlands te spreken, Nederlands naast een of meerdere andere talen te gebruiken, of helemaal geen Nederlands te spreken in hun sociale contacten. Deze cijfers staan in Tabel 3. Hieruit blijkt dat een aanzienlijk deel van de inwoners van vooral Vlaanderen en in

mindere mate Nederland naast Nederlands ook een of meerdere andere talen gebruikt. Verbinden we de cijfers van beide tabellen, dan kunnen we concluderen dat de mensen die naast Nederlands andere talen gebruiken, toch verhoudingsgewijs heel vaak voor het Nederlands kiezen.

	Nederland			Vlaanderen		
	Alleen NL	NL en	Geen NL	Alleen NL	NL en	Geen NL
Partners	80,5%	17,1%	2,4%	58,9%	39,6%	1,5%
Broers/zussen	81,1%	14,6%	4,3%	62,1%	35,9%	2,0%
Grootouders	79,1%	13,6%	7,3%	61,8%	34,2%	4,0%
Ouders	79,2%	15,7%	5,1%	62,4%	35,4%	2,2%
Kinderen	82,3%	15,9%	1,8%	60,6%	39,2%	0,2%
Vrienden	72,5%	26,9%	0,6%	51,8%	47,8%	0,5%
Huisarts	91,9%	7,7%	0,5%	69,2%	30,1%	0,7%
Kassa	85,7%	13,9%	0,4%	60,1%	39,8%	0,2%
Markt	85,3%	14,3%	0,4%	57,8%	41,7%	0,5%

Tabel 3. Gecategoriseerde antwoorden voor Nederland en Vlaanderen per sociale interactie

Op een aantal punten zijn de resultaten voor Vlaanderen en Nederland vergelijkbaar. Ten eerste tonen de cijfers voor de interactie met vrienden in beide gebieden aanzienlijk hogere scores voor 'Nederlands en een of meerdere andere talen' dan voor andere interacties. Dit kan erop duiden dat mensen familie vooral binnenslands hebben, maar vrienden ook buiten het Nederlands taalgebied, of met een andere taalachtergrond. Ten tweede zien we vergelijkbare patronen in de openbare situaties. Zowel in Nederland als Vlaanderen gebruiken deelnemers bij de huisarts het meest Nederlands, nog meer dan met persoonlijke sociale contacten. Het gebruik van Nederlands neemt af aan de kassa en nog verder op de markt. In beide gebieden is er daarnaast een duidelijke afname van 'Geen Nederlands' in de lijn grootouders – ouders – kinderen. Daar staat een lichte toename van 'Nederlands en een of meerdere andere talen' tegenover, en bij communicatie met kinderen ook een lichte toename van 'Alleen Nederlands'. Dit

is een positief resultaat voor de Nederlandse taal. Het laat namelijk zien dat er steeds minder mensen helemaal geen Nederlands spreken.

Op een aantal andere punten verschilden Nederland en Vlaanderen van elkaar. In Nederland is het Nederlands in alle negen sociale interacties zeer dominant: in alle gevallen antwoordde meer dan 80% van de ondervraagden 'Alleen Nederlands'. In Vlaanderen daarentegen lag dit cijfer bij alle interacties tientallen procentpunten lager. De cijfers voor 'Nederlands en een of meerdere andere talen' lagen dan weer veel hoger. Het grootste verschil is te zien op de markt, waar het verschil 27,5 procentpunt is. De talen die in Vlaanderen naast Nederlands het meest werden gebruikt waren in alle bevroegde situaties Frans, of een dialect of streektaal. In Nederland was er geen duidelijke hiërarchie in welke talen naast Nederlands voorkwamen, maar was de voorkeur per situatie verschillend.

3.3 Taal en werk

Het overgrote deel van de Nederlanders en Vlamingen tussen de 15 en 74 jaar brengt een substantieel deel van zijn tijd op het werk door.^{23,24} De taal die op het werk wordt gesproken is daarom van zeer wezenlijk belang voor mensen en hun omgeving. Voor het onderwerp taal en werk kregen deelnemers een aantal stellingen voorgelegd,

bijvoorbeeld 'met collega's praat ik Nederlands'. We brachten zowel gesproken als geschreven taal in kaart. We besteedden daarbij aandacht aan contact tussen collega's onderling, communicatie met ondergeschikten (klanten, leerlingen en/of studenten) en interactie met leidinggevenden.

23. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/hier-en-nu/arbeid-en-vrije-tijd>

24. <https://longreads.cbs.nl/im2024-1/de-nederlandse-en-belgische-arbeidsmarkt-overeenkomsten-verschillen-en-verwevenheden/#:~:text=In%20België%20waren%20de%20regionale,laagste%20met%2065%2C5%20procent.>

	Nederland	Vlaanderen
E-mailen met leidinggevende	93,1	91,9
Praten met leidinggevende	92,9	92,0
E-mailen met collega's	90,5	89,1
Praten met collega's	88,7	88,4
E-mailen met klanten/leerlingen/studenten	88,3	88,3
Praten met klanten/leerlingen/studenten	86,4	88,0

Tabel 4. Gemiddelde scores voor het gebruik van Nederlands per interactie op de werkvloer voor Nederland en Vlaanderen (0/1 = nooit, 100 = altijd)

De resultaten in Tabel 4 tonen dat Nederlands zonder twijfel de dominante taal op de werkvloer is, in gesproken en geschreven communicatie met collega's, leidinggevenden en klanten, leerlingen en studenten. Opvallend is dat de cijfers voor Vlaanderen en Nederland elkaar opnieuw nauwelijks ontlopen. Ook valt het op dat er zowel in Nederland als Vlaanderen in alle relaties meer Nederlands

gebruikt wordt in geschreven communicatie dan in gesproken communicatie. Noemenswaardig is ten slotte dat er in zowel Vlaanderen als Nederland een min of meer geleidelijke afname is van hoe vaak communicatie in het Nederlands is, waarbij de communicatie met de leidinggevende het hoogst scoort en de communicatie met klanten, leerlingen en studenten het laagst.

	Nederland			Vlaanderen		
	Alleen NL	NL en	Geen NL	Alleen NL	NL en	Geen NL
E-mailen met leidinggevende	87,9%	9,0%	3,1%	70,3%	28,9%	0,8%
Praten met leidinggevende	87,1%	10,0%	2,9%	71,9%	27,0%	1,1%
E-mailen met collega's	78,0%	20,8%	1,2%	62,3%	37,2%	0,5%
Praten met collega's	70,4%	29,2%	0,5%	58,3%	41,5%	0,2%
E-mailen met klanten/leerlingen/studenten	71,3%	27,2%	1,5%	54,3%	45,5%	0,2%
Praten met klanten/leerlingen/studenten	63,5%	35,4%	1,0%	52,9%	46,9%	0,2%

Tabel 5. Gecategoriseerde antwoorden voor Nederland en Vlaanderen per interactie op de werkvloer

De gecategoriseerde antwoorden (Tabel 5) zijn vergelijkbaar met de scores in Tabel 4. Ze tonen opnieuw een lijn leidinggevende – collega – klanten/leerlingen/studenten, waarbij met de eerste groep het meest en met de laatste het minst uitsluitend in het Nederlands wordt gecommuniceerd. Dit patroon treedt voor zowel Nederland als Vlaanderen op, hoewel de cijfers voor 'alleen Nederlands' in Vlaanderen telkens lager liggen dan in Nederland. In Vlaanderen gaf opnieuw een grotere groep aan Nederlands naast andere talen (met name Frans, Engels en dialect/streektaal) te gebruiken. Bij communicatie met klanten, leerlingen en studenten

benadert deze groep zelfs de 50%. Ten slotte is een volledige afwezigheid van Nederlands in communicatie op het werk in alle situaties een zeldzaamheid, in zowel Nederland als Vlaanderen.

We vroegen deelnemers ook naar de taalkeuze van hun werkgevers op websites en in vacatures. Hierop kwam een relatief klein aantal antwoorden: slechts ongeveer de helft van de deelnemers gaf aan op de hoogte te zijn van de taalkeuzes op de websites en in vacatures van hun werkgever. De resultaten hiervan staan in Tabel 6 en 7.

	Nederland	Vlaanderen
Alleen Nederlands	59,0%	51,9%
Nederlands en een of meerdere andere talen	36,2%	42,4%
Geen Nederlands	4,7%	5,8%

Tabel 6. Gecategoriseerde antwoorden voor Nederland en Vlaanderen voor taalkeuze op websites van werk

	Nederland	Vlaanderen
Alleen Nederlands	72,3%	62,6%
Nederlands en een of meerdere andere talen	23,7%	32,4%
Geen Nederlands	4,0%	5,1%

Tabel 7. Gecategoriseerde antwoorden voor Nederland en Vlaanderen voor taalkeuze in vacatures van werk

De mate waarin bij vacatures voor alleen Nederlands wordt gekozen ligt in lijn met de cijfers voor interacties op de werkvloer. Bij websites liggen de gemiddelden in zowel Nederland als Vlaanderen lager dan bij vacatures. Ze liggen ook lager dan vrijwel alle interacties op de werkvloer. Dit is een interessante discrepantie, die mogelijk samenhangt met een mate van toegankelijkheid, of die misschien voortkomt uit een gevoelde noodzaak om een bedrijf of organisatie een internationale uitstraling te geven.

Van de andere talen is Engels absoluut dominant in Nederland: websites die ‘Nederlands en een of

meerdere andere talen’ waren werden in 93,8% van de gevallen ook in het Engels aangeboden.

Niet-Nederlandstalige websites waren zelfs allemaal in het Engels. In Vlaanderen liggen deze percentages aanzienlijk lager, namelijk op respectievelijk 75,8% en 72,9% voor Engels. Toch is ook in Vlaanderen het Engels verreweg de meestgebruikte tweede taal voor beroepsmatige websites. De periodiek uitgevoerde European Language Monitor (ELM) laat zien dat dit voor veel Europese landen geldt.²⁵ Bij vacatures zien we in Nederland hetzelfde beeld, terwijl in Vlaanderen Engels én Frans veel voorkomen.

25. De resultaten voor de vijfde editie van de ELM zijn op dit moment nog niet gepubliceerd, maar onder embargo met de schrijvers van dit rapport gedeeld. Oudere edities van de ELM zijn te vinden op <https://efnil.org/projects/european-language-monitor-elm/>

3.4 Taal in cultuur en media

Cultuur en media zijn al lange tijd een domein waarin meertaligheid de norm is, en waarin vooral de positie van het Engels al decennia heel sterk is. Onze resultaten laten echter zien dat inwoners van Nederland en Vlaanderen ook op het gebied van cultuur en media in overweldigende mate voor het Nederlands kiezen (zie Tabel 8). Deelnemers

scoorden hun gebruik en consumptie zelfs in alle gevallen gemiddeld boven de 84. Cijfers uit andere bronnen bevestigen aspecten van dit beeld. Zo concludeerde het CBS in 2021 dat 83% van de Nederlanders op sociale media (die onder één noemer werden geschaard) Nederlands gebruikte.²⁶

26. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2021/talen-en-dialecten-in-nederland?onpage=true>

	Nederland	Vlaanderen
Nieuwsberichten	89,9	89,2
Boeken	85,4	84,0
Muziek	43,5	46,0
Sociale media (privé, bijvoorbeeld WhatsApp)	88,6	87,0
Sociale media (openbaar, bijvoorbeeld LinkedIn)	84,9	81,7

Tabel 8. Gemiddelde scores voor Nederlands voor taalkeuze in cultuur en media in Nederland en Vlaanderen (0/1 = nooit, 100 = altijd)

In bovenstaande tabel lijkt het cijfer voor muziek laag in verhouding tot de andere getallen, hoewel bijna de helft Nederlandstalig toch hoog is. Wanneer we bovendien naar flankerende data kijken, dan zien we dat de Nederlandstalige muziek er rooskleurig voorstaat. Uit onderzoek van branchevereniging NVPI blijkt dat zes van de tien bestverkochte singles in Nederland in 2024 Nederlandstalig waren.²⁷ Het jaaroverzicht van streamingdienst Spotify toont dat vier van de tien meest gestreamde artiesten op Spotify in 2024 in Nederland Nederlandstalig waren, net als negen van de tien meest beluisterde podcasts.²⁸ Voor Vlaanderen zijn geen aparte cijfers; voor België zijn Nederlandstalige podcasts ook populair (de top vier is Nederlandstalig). Bij nummers, artiesten en albums scoorde de Nederlandse taal in Vlaanderen wel lager.²⁹

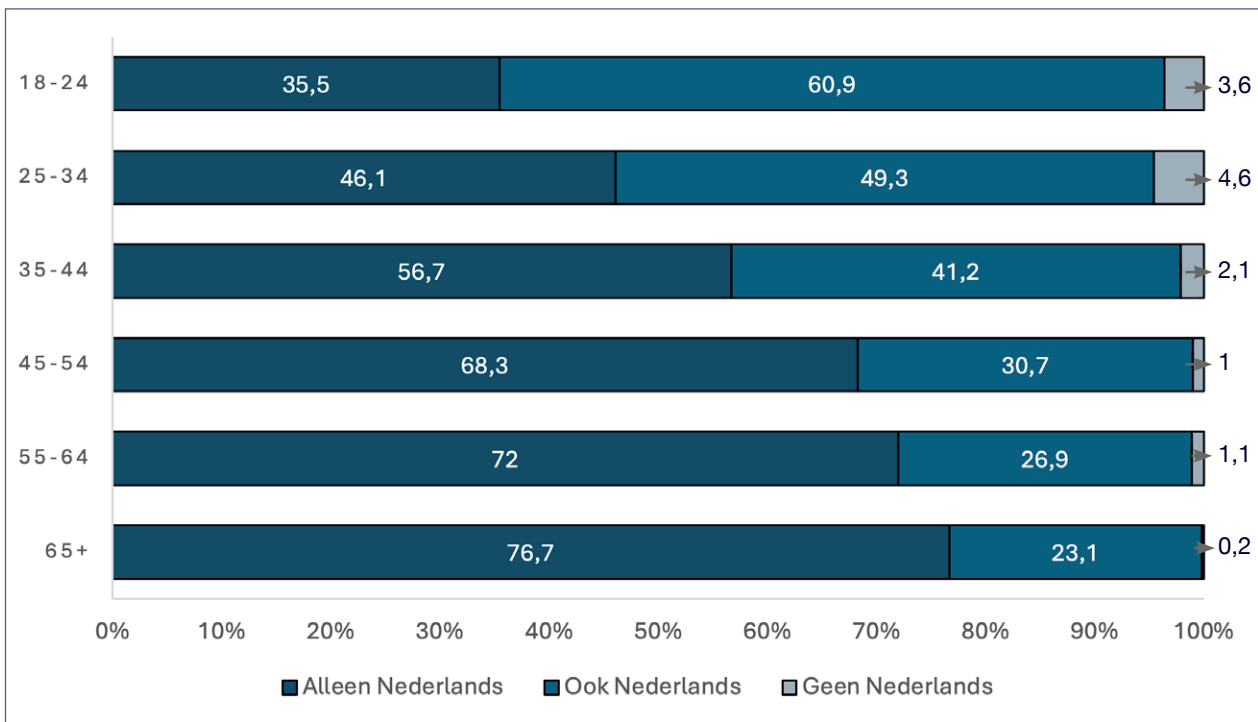
Het cijfer voor consumptie van Nederlandstalige boeken ligt aanzienlijk hoger, met scores van 85,4 in Nederland en 84,0 in Vlaanderen. Splitsen we de antwoorden echter uit naar leeftijd, dan zien we verschillen afhankelijk van leeftijdsklasse. De trend, die zowel in Nederland als Vlaanderen bestaat, is simpel samen te vatten als ‘hoe jonger, hoe minder alleen Nederlands’ (zie Figuur 1 en 2). In zowel Nederland als Vlaanderen is het verval tussen de leeftijdsklassen groot. In Nederland is het aandeel 65+’ers dat alleen Nederlands leest meer dan dubbel het aantal in de leeftijdsklasse 18-24.³⁰ In Vlaanderen ligt het cijfer voor de oudste groep deelnemers flink lager dan in Nederland. Daardoor is er ook minder afname, hoewel deze nog steeds sterk is. In beide landen is Engels de grootste taal na het Nederlands.

27. <https://www.nvpi.nl/muziek/marktcijfers>

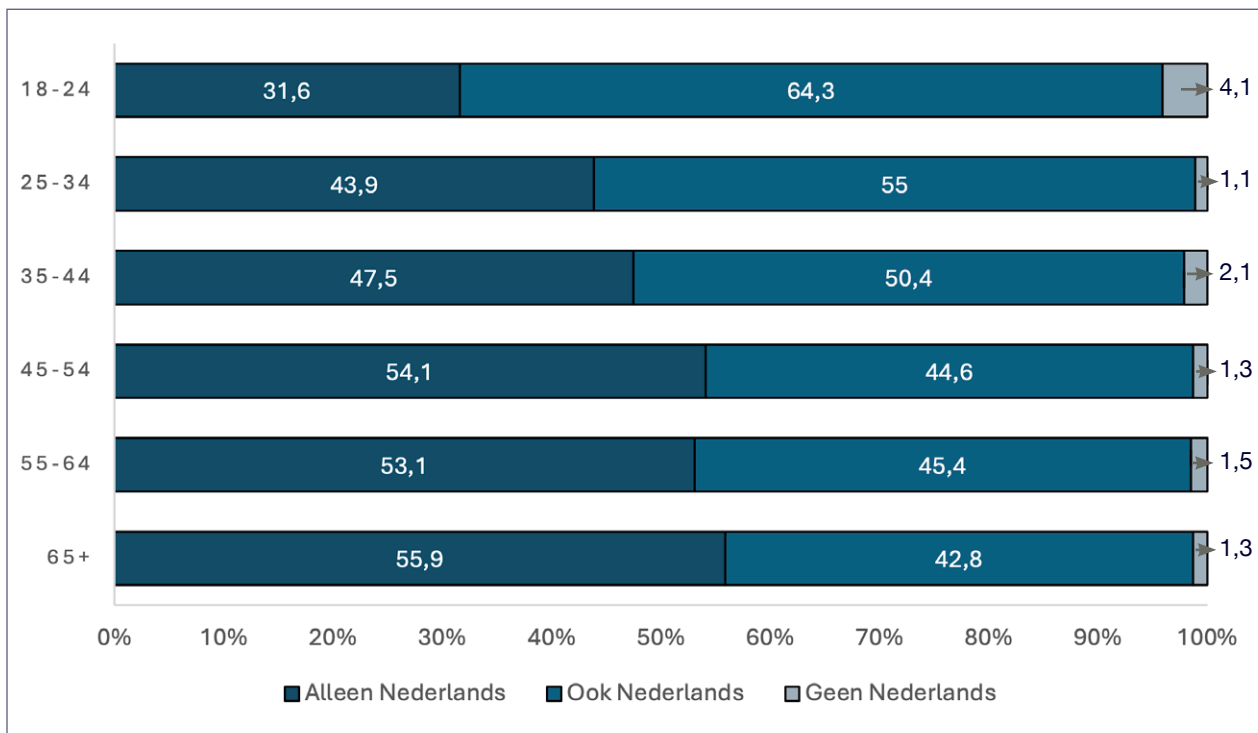
28. <https://spotify-nl.pr.co/244975-spotify-maakt-wrapped-2024-bekend-dit-zijn-de-luisterdata-van-dit-jaar>

29. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/12/04/spotify-wrapped-2024-meest-gestreamde-nummers-en-artiesten/>

30. Dit cijfer is vergelijkbaar met resultaten van het onderzoek ‘De leescultuur van jongeren’, uitgevoerd in opdracht van Stichting Lezen in 2021. Zie https://www.lezen.nl/wp-content/uploads/2021/04/De-leescultuur-van-jongeren_digitaal.pdf

Figuur 1. Keuze voor Nederlandstalige boeken in Nederland per leeftijdsgroep in procenten

Figuur 2. Keuze voor Nederlandstalige boeken in Vlaanderen per leeftijdsgroep in procenten

3.5 Opvattingen over taal

Ten slotte kregen deelnemers stellingen over de Nederlandse taal en taalbeleid te zien. De antwoorden geven inzicht in wat mensen vinden van de status en positie van het Nederlands. Uit wetenschappelijke literatuur van de afgelopen twintig jaar is gebleken dat het antwoord op de vraag 'is de taal mooi of niet mooi' een belangrijke aanwijzing geeft voor de algemene houding die taalgebruikers innemen tegenover een taal.³¹ De eerste stelling luidde daarom: 'Ik vind het Nederlands een mooie taal'. Deelnemers konden een score geven op een schaal van 0 (Vlaanderen) of 1 (Nederland) tot 100, waarbij 0/1 'Helemaal niet mee eens' betekende en 100 'Helemaal mee eens'.

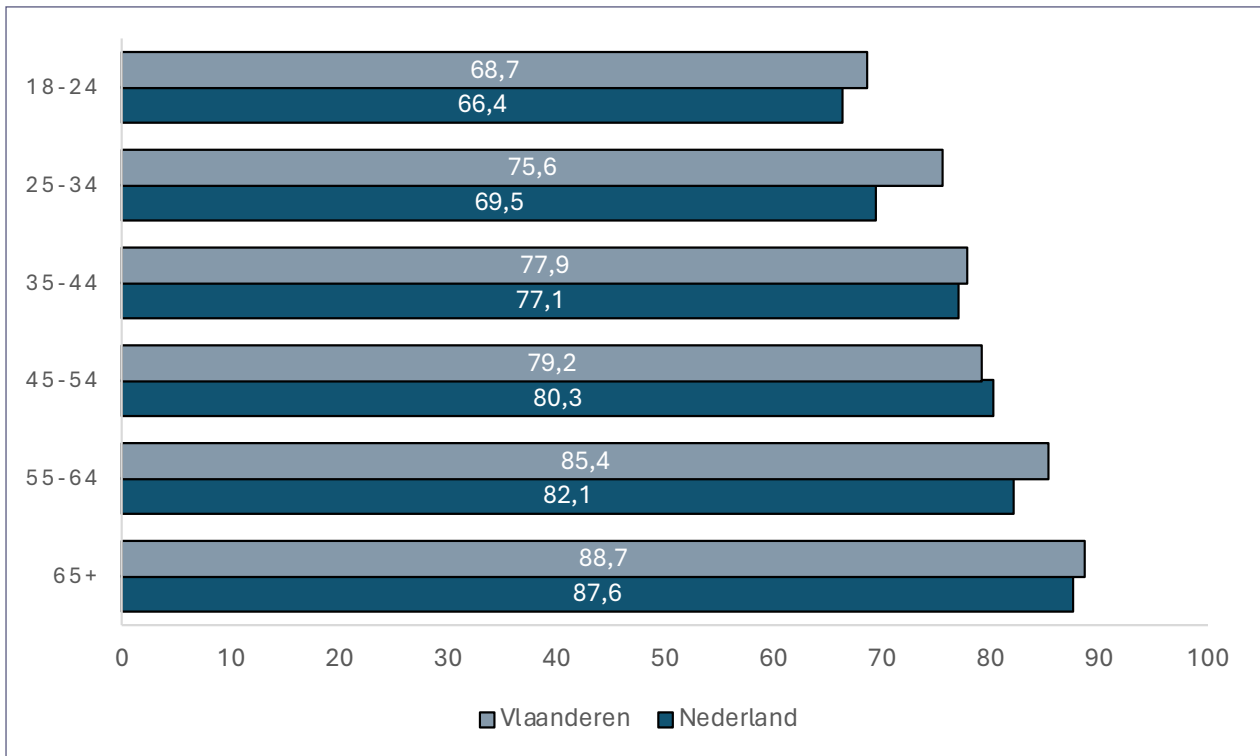
Gemiddeld scoorden deelnemers op deze stelling in Nederland met 80,6 en in Vlaanderen met 80,9. Wanneer we echter de resultaten uitsplitsen naar leeftijdscategorie, dan zien we dat de scores een

geleidelijke afname tonen naarmate de respondenten jonger worden (zie Figuur 3). Deze afname is nagenoeg even groot in Nederland en Vlaanderen (respectievelijk 21,2 om 20,0 procentpunt), waarbij de cijfers in Vlaanderen in vrijwel iedere leeftijdscategorie iets hoger liggen. Deze cijfers kunnen op twee manieren worden geïnterpreteerd. Aan de ene kant kan hier sprake zijn van daadwerkelijke afname. Een afnemende waardering voor het Nederlands kan een teken zijn van statusverlies, wat voor een taal op termijn geen positieve ontwikkeling is. Aan de andere kant kan er sprake zijn van *age-graded variation*. Dit betekent dat een bepaald patroon in taal stabiel gerelateerd is aan leeftijd.³² Met andere woorden: de mening van mensen over taal verschuift wel door de jaren, maar specifieke leeftijdsgroepen hebben altijd een vergelijkbare mening. In dit geval zou waardering telkens weer met de jaren komen, en is er geen reden om deze resultaten als negatief te interpreteren.

31. Zie bijvoorbeeld Latour, Britt, Roeland van Hout & Stefan Grondelaers (2012). De schoonheid van taal. Hoe wezenlijk is de rol van taalattitudes? *Taal & Tongval* 64, 156-194. Beschikbaar op <https://www.aup-online.com/docserver/fulltext/22151214/64/2/s4.pdf?expires=1751973426&id=id&acname=guest&checksum=41B6BA1F0AB96EEE891EE943E7BEE204>

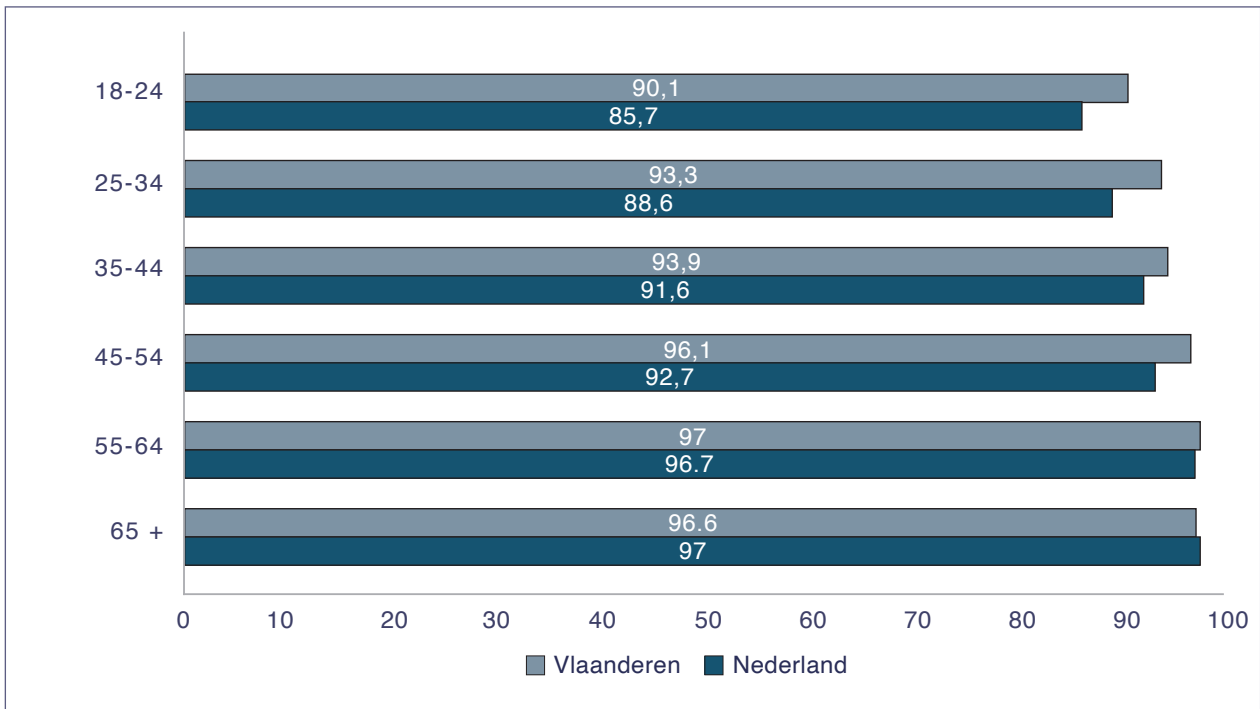
32. Zie Wagner (2012) Age Grading in Sociolinguistic Theory in *Language and Linguistic Compass*. <https://compass.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/Inc3.343>

Figuur 3. Gemiddelde scores voor stelling ‘Ik vind Nederlands een mooie taal’ voor Nederland en Vlaanderen per leeftijdsgroep

De tweede stelling raakt aan een ander zeer belangrijk aspect van taal: de mate waarin taal wordt doorgegeven aan volgende generaties. Volgens de criteria die UNESCO opstelde voor bedreigde talen is dit hét criterium om de levensvatbaarheid van een taal in te schatten. Wat dat betreft is het zeer positief dat de Nederlandse deelnemers de stelling ‘Ik vind het belangrijk dat kinderen die in Nederland/Vlaanderen wonen het

Nederlands goed beheersen’ een gemiddelde score van 95,4 gaven, tegen een gemiddelde score van 93,1 voor Vlaamse deelnemers. Een verdeling naar leeftijd laat echter opnieuw een geleidelijk verloop zien, hoewel dit veel kleiner is dan bij de eerste stelling. Opvallend is dat het verschil tussen de hoogste en laagste waardering in Nederland aanzienlijk kleiner is dan in Vlaanderen (respectievelijk 6,5 om 11,3 procentpunt, zie Figuur 4).

Figuur 4. Gemiddelde scores voor stelling 'Ik vind het belangrijk dat kinderen die in Nederland/Vlaanderen wonen het Nederlands goed beheersen' voor Nederland en Vlaanderen per leeftijdsgroep

4. Conclusies en beleidsimplicaties

Uit het onderzoek van de Staat van het Nederlands blijkt dat het Nederlands een vitale taal is, en dat het de belangrijkste taal is in zowel Nederland als in Vlaanderen, in alle bevroegde domeinen. Het is de taal die veruit de meeste mensen van huis uit mee hebben gekregen. Het is de taal die mensen in al hun sociale interacties verreweg het meest gebruiken. Het is de taal die domineert op de werkvloer in alle contacten, met collega's, ondergeschikten en leidinggevenden. Het is de taal waarin vrijwel alle vormen van cultuur worden beleefd. Het is een taal die de meeste mensen mooi vinden, en waarvan vrijwel iedereen het belangrijk vindt dat kinderen van Nederland en Vlaanderen haar goed spreken. Onze resultaten bevestigen resultaten van andere onderzoeken. Toch zorgt Staat van het Nederlands door de breedte en diepte van de insteek voor een waardevolle aanvulling.

Toch komen ook in ons onderzoek een aantal cijfers naar voren die aandacht behoeven. Of je Nederlands van thuis meekrijgt, of je boeken leest in het Nederlands, of je het Nederlands mooi vindt, of je het belangrijk vindt dat kinderen in Nederland en Vlaanderen goed Nederlands kunnen: op al deze vlakken is er een afname te zien gerelateerd aan leeftijd. Zoals we al eerder schreven, is op dit moment niet duidelijk of dit een stabiel of een dynamisch patroon is. Hoe dan ook is het een resultaat waar de Taalunie mee aan de slag gaat. De organisatie gaat de komende jaren daarom haar jongerenbeleid uitbreiden, en gaat jongeren nog meer betrekken bij de ontwikkeling van haar reguliere beleid. Er zullen speciale programma's worden ontwikkeld rond evenementen als de Week van het Nederlands, de schrijfwedstrijd vindt jaarlijks plaats, en jonge Nederlandstalige woordkunstenaars zullen

op verschillende manieren worden ondersteund en gepromoot. In algemene zin wil de Taalunie de aantrekkelijkheid van het Nederlands vergroten.

De resultaten op het gebied van werk laten zien hoe dominant het Nederlands ook daar is. Meer dan dat: ze laten zien dat Nederlands vrijwel nooit afwezig is op de werkvloer. Het blijft daarom essentieel om Nederlands goed te leren beheersen voor iedereen die wil deelnemen aan de arbeidsmarkt in Nederland en Vlaanderen. Zoals de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren concludeerde in juni 2025: Nederlands is een springplank naar werk.³³ De Taalunie zet zich de komende beleidsperiode met partnerorganisaties en overheden in om het Nederlands op de werkvloer te blijven versterken en mensen te helpen het Nederlands als de springplank naar werk te benutten. Daarnaast initiëren we nieuw onderzoek dat de taalsituatie op de werkvloer nog beter in kaart brengt.

Een laatste conclusie die de Taalunie trekt uit deze editie van Staat van het Nederlands is dat Nederland en Vlaanderen qua taalkeuze in verrassend veel opzichten op elkaar lijken. Eenzelfde conclusie kwam naar voren uit recent onderzoek onder Belgische en Nederlandse studenten naar taalhouding, taalkennis en taalgebruik.³⁴ Natuurlijk is de Taalunie zich terdege ook bewust van alle verschillen tussen de twee gebieden wat betreft bijvoorbeeld taalcultuur en -wetgeving. Toch sprongen juist de overeenkomsten op een groot aantal vlakken in het oog. Samenwerking binnen het taalgebied is daarom extra belangrijk. Deze conclusie biedt aanknopingspunten voor beleid en een bevestiging van het potentieel van samenwerken rond het Nederlands binnen het taalgebied en binnen de Taalunie.

33. <https://taalunie.org/actueel/582/nederlandse-taalbeheersing-als-springplank-naar-werk>

34. https://pure.knaw.nl/ws/portalfiles/portal/1955915855/Rapport-Talen-in-de-Lage-Landen_DEF.pdf

Bijlage 1. Verdeling van respondenten steekproef

Provincie	n	%
Antwerpen	551	27,6%
West-Vlaanderen	365	18,3%
Oost-Vlaanderen	485	24,3%
Limburg	275	13,8%
Vlaams-Brabant	324	16,2%
Totaal	2000	100%

Geslacht	n	%
Man	968	48,4%
Vrouw	1032	51,6%
Totaal	2000	100%

Leeftijdsklasse	n	%
18-24	204	10,2%
25-34	286	14,3%
35-44	301	15,1%
45-54	340	17,0%
55-64	358	17,9%
65+	511	25,6%
Totaal	2000	100%

Tabel 1.1 Demografische distributie steekproef Vlaanderen naar leeftijdsklasse, provincie en geslacht

Provincie	n	%
Groningen	54	3,5%
Friesland	59	3,8%
Drenthe	44	2,9%
Overijssel	96	6,2%
Flevoland	43	2,8%
Gelderland	192	12,5%
Utrecht	115	7,5%
Noord-Holland	216	14,0%
Zuid-Holland	323	21,0%
Zeeland	28	1,8%
Noord-Brabant	256	16,6%
Limburg	107	7,0%
Onbekend	6	0,4%
Totaal	1539	100%

Geslacht	n	%
Man	787	51,1%
Vrouw	750	48,7%
Anders	2	0,1%
Totaal	1539	100%

Leeftijdsklasse	n	%
16-24	118	7,7%
25-34	164	10,7%
35-44	210	13,6%
45-54	215	14,0%
55-64	286	18,6%
65+	546	35,5%
Totaal	1539	100%

Tabel 1.2. Demografische distributie steekproef Nederland naar leeftijdsklasse, provincie en geslacht

Bijlage 2. Aantallen respondenten per antwoord of antwoordgroep

	Nederland	Vlaanderen
Alleen Nederlands	1089	1427
Nederlands en een of meerdere andere talen	270	356
Geen	180	217
Totaal	1539	2000

Tabel 2.1. Aantallen voor Nederland en Vlaanderen naar aandeel van het Nederlands als eerste taal vóór begin schooltijd

	Nederland	Vlaanderen
Partners	1240	1726
Broers/zussen	1382	1787
Grootouders	1413	1585
Ouders	1413	1784
Kinderen	1297	480
Vrienden	1068	1986
Huisarts	1500	1984
Kassa	1507	1993
Markt	1511	1993

Tabel 2.2. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen per sociale situatie

	Nederland				Vlaanderen			
	Alleen NL	NL en	Geen NL	Totaal	Alleen NL	NL en	Geen NL	Totaal
Partners	998	212	30	1240	1017	683	26	1726
Broers/	1121	202	59	1382	1110	641	36	1787
Grootouders	1026	176	95	1297	979	542	64	1585
Ouders	1119	222	72	1413	1113	632	39	1784
Kinderen	879	170	19	1068	291	188	1	480
Vrienden	1087	404	9	1500	1028	949	9	1986
Huisarts	1388	116	7	1511	1373	598	13	1984
Kassa	1291	210	6	1507	1197	793	3	1993
Markt	1197	201	6	1404	1087	785	9	1881

Tabel 2.3. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen per sociale interactie

	Nederland	Vlaanderen
E-mailen met leidinggevende	779	1020
Praten met leidinggevende	808	1047
E-mailen met collega's	833	1040
Praten met collega's	867	1061
E-mailen met klanten/leerlingen/studenten	731	950
Praten met klanten/leerlingen/studenten	762	968

Tabel 2.4. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen per interactie op de werkvloer

	Nederland			Vlaanderen		
	Alleen NL	NL en	Geen NL	Alleen NL	NL en	Geen NL
E-mailen met leidinggevende	685	70	24	717	295	8
Praten met leidinggevende	703	81	23	753	283	11
E-mailen met collega's	650	173	10	648	387	5
Praten met collega's	610	253	4	619	440	2
E-mailen met klanten/ leerlingen/studenten	521	199	11	516	432	2
Praten met klanten/leerlingen/ studenten	484	270	8	512	454	2

Tabel 2.5. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen per interactie op de werkvloer

	Nederland	Vlaanderen
Alleen Nederlands	448	530
Nederlands en een of meerdere andere talen	275	433
Geen	36	59
Totaal	759	1022

Tabel 2.6. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen voor taalkeuze op websites van werk

	Nederland	Vlaanderen
Alleen Nederlands	525	618
Nederlands en een of meerdere andere talen	172	320
Geen	29	50
Totaal	726	988

Tabel 2.7. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen voor taalkeuze in vacatures van werk

	Nederland	Vlaanderen
Nieuwsberichten	1497	1958
Boeken	1449	1857
Muziek	1457	1906
Sociale media (privé, bijvoorbeeld WhatsApp)	1443	1856
Sociale media (openbaar, bijvoorbeeld LinkedIn)	1137	1688

Tabel 2.8. Aantallen deelnemers voor Nederland en Vlaanderen voor taalkeuze in cultuur en media

	Alleen NL	NL en	Geen NL	Totaal
18-24	39	67	4	110
25-34	70	75	7	152
35-44	106	77	4	187
45-54	138	62	2	202
55-64	195	73	3	271
65+	404	122	1	527

Tabel bij Figuur 1. Aantallen deelnemers voor Nederlandstalige boeken in Nederland per leeftijdsgroep

	Alleen NL	NL en	Geen NL	totaal
18-24	126	62	8	196
25-34	148	118	3	269
35-44	141	133	6	280
45-54	141	171	4	316
55-64	147	172	5	324
65+	202	264	6	472

Tabel bij Figuur 2. Aantallen deelnemers voor Nederlandstalige boeken in Vlaanderen per leeftijdsgroep

	Nederland	Vlaanderen
18-24	118	204
25-34	164	286
35-44	210	301
45-54	215	340
55-64	286	358
65+	546	511
Totaal	1539	2000

Tabel bij Figuur 3. Aantallen deelnemers voor stelling 'Ik vind Nederlands een mooie taal' voor Nederland en Vlaanderen per leeftijdsgroep

De Staat van het Nederlands

Onderzoeksteam

prof. dr. Jos Swanenberg (Meertens Instituut)
prof. dr. Anne-Sophie Ghyselen (Universiteit Gent)
dr. Stef Grondelaers (Meertens Instituut)
Usha Balesar MSc (Instituut voor de Opleiding van Leraren)

Met medewerking van

prof. em. dr. Roeland van Hout (Radboud Universiteit)
dr. Wilbert Heeringa (Fryske Akademy)
dr. Joske Piepers (voorheen Nederlandse Taalunie, nu CITO)

Tekst

Marten van der Meulen, Nederlandse Taalunie

Opmaak

Katrien Van Steen

© 2025 Nederlandse Taalunie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

taal:
unie

E-mail
info@taalunie.org

Web
www.taalunie.org